

מעפילים ומגינים הפריחו נשמות... בנו כפרים וערים, והקימו יישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו... מביא ברכת קידמה לכל תושבי הארץ

מתוך מגילת העצמאות

המוביל הארצי החדש

בשנות ה-60 של המאה ה-20 חנכה "מקורות" את "המוביל הארצי". זו הייתה הגשמת "תכנית הפנטזיה" של מייסדי חברת המים הלאומית, ולימים קברניטי מדינת ישראל: העברת מים מצפון המדינה למרכז ולדרום הצחיח. בזכות מים אלה הופרחה השממה, נבנו כפרים וערים והתפתחו המשקים.

במאה ה-21 הופך דור ההמשך של מייסדי "מקורות" חזון נוסף למציאות, ומוביל מהפכה של ממש במשק המים של המדינה: הקמת מוביל ארצי חדש, שייתן מענה לבעיית המחסור במים. לא עוד העברת מים בכיוון אחד ממקורות המים המידלדלים, אלא הזרמת מים מותפלים ממקור בלתי נדלה במערב - הים התיכון - לכל הכיוונים על פי הצרכים, באמינות וביעילות אנרגטית.

פתרונות יצירתיים בראייה לאומית

שינויים אקלימיים גלובליים, גידול האוכלוסייה והעלייה ברמת החיים גרמו למשבר עולמי במשק המים. במדינת ישראל, השוכנת על ספר המדבר, חמור המשבר במיוחד. זאת בעקבות רצף של שנות בצורת, אשר גרם להחמרת מצבם של מקורות המים המתוקים הטבעיים. כפתרון למשבר המחרף מקימה "מקורות" פרויקט אדיר ממדים המחבר את מתקני ההתפלה המוקמים לאורך הים התיכון - מאשקלון ועד חדרה - למערכת המים הארצית, בהשקעה של כ-3 מיליארד שקלים: **המוביל הארצי החדש**. **המוביל הארצי החדש** הוא פרי מחשבה, תכנון והיערכות לעתיד. הקמת מתקני ההתפלה חייבה לשנות את כיוון אספקת המים המסורתי במדינה ואת תוואי עורקי המים הראשיים. השינוי מתבטא בכל שרשרת אספקת המים, וכולל בניית תשתיות תוך שילוב טכנולוגיות חדשניות.

מכלול מורכב

במסגרת הפרויקט מחברת מקורות למערכת אספקת המים הארצית את המתקנים להתפלת מים בחדרה, פלמחים, שורק, אשקלון ואת המתקן באשדוד, שמקימה חברת "מקורות". כן מניחה החברה קווי מים ענקיים בקוטר של כ-2 עד 2.5 מטר, באורך של כ-100 ק"מ, ומוקמים תחנות, מאגרים המכוסים לצורך הבטחת איכות מים גבוהה לאורך זמן ובכוחות תפעוליות גדולות מסוגן. מודל לחיבור מתקני ההתפלה ל**מוביל הארצי החדש** משמשת המערכת שהקימה "מקורות" בחדרה. המערכת קולטת את המים המותפלים ממתקן התפלה, שמספק 127 מיליון מ"ק מים מותפלים בשנה. מתקן החיבור הוא חלק ממערך שלם הפרוש על פני שטח של כ-100 דונם, וכולל צנרת לאורך 15.6 קילומטר, מאגר תפעולי בנפח 90,000 מ"ק המכוסה בכיסוי צף, תחנת שאיבה הכוללת 6 משאבות ומערכות לטיפול במים.

במסגרת הפרויקט תחובר ל**מוביל הארצי החדש** גם המערכת החמישית לירושלים, המוקמת בימים אלה כדי לתת מענה לגידול הצפוי בצריכת המים בעיר ירושלים וסביבותיה בעשרות השנים הבאות. המערכת, הכוללת תחנות גדולות שמעלות את המים לכיוון ירושלים ובכוחות אגירה גדולות, תאפשר צמצום שאיבת מים מקידוחים באזור ההר על ידי ניצול מרבי של המים המותפלים.

פיקוח ובקרה

המוביל הארצי החדש יפוקח וינהל מתוך חדרי בקרה משוכללים של "מקורות" במרחב המרכז ובחבל הירדן. מרכזים אלה פועלים בטכנולוגיות מהמתקדמות בעולם, המאפשרות תגובה בזמן אמת לדרישות המשתנות של צרכני המים השונים - משקי בית, מפעלים ושדות חקלאיים - תוך התייחסות לביקושים מצד אחד, וליכולות התפוקה של המתקנים להתפלת מי הים מצד שני.

דאגה לאיכות הסביבה

הנחת התשתית לפרויקט חייבה התמודדות עם אתגרים מורכבים מבחינה הנדסית וטכנולוגית, באזור צפוף ועתיר תשתיות. כך למשל צריך היה להתגבר על מפלסי מי תהום גבוהים, לחצות כבישים, מסילת ברזל, דרכים מהירות וארבעה נחלים. העבודה התבצעה תוך התחשבות מרבית בחי ובצומח, ובתום התהליך נעשה שיקום נופי.

פרויקט לאומי

המהפכה במשק המים שמובילה "מקורות" היא פרויקט לאומי ממדרגה ראשונה, המתבצע מתוך מחשבה קדימה וראייה כלל ארצית למען הדור הנוכחי ודורות העתיד. הפרויקט מאפשר ניהול אופטימאלי משולב של מקורות המים, בצד התייעלות בתחום האנרגיה. עם סיומו יהיו רוב מי השתייה - כ-600 מיליון מ"ק מים בשנה שיסופקו למרבית התושבים במדינה - מים מותפלים ממתקני ההתפלה החדשים במערב המדינה.

ברוח הדברים של מגילת העצמאות תורמת "מקורות" כבר 75 שנים לפיתוח המדינה ומאפשרת הקמת ערים ויישובים, משקי בית, אזורי תיירות שוקקי חיים ושדות חקלאיים. "מקורות" הופכת חלומות למציאות מתוך מחויבות לאספקת מים אמינה בראייה לאומית, פיתוח בר-קיימא ומתן מענה לצרכים עתידיים.

